

KANDIDATNUMMER 3042

Sidetall 1 av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Det geografiske området samene bodde i og det totale antallet av samene er to betydninger ordet sapmi har.

2. Hva er Nordkalotten?

Samene bodde i de nordligste delene av Norge, Finland, Sverige og Kolahalvøya i Russland. Disse områdene er kalt 'Nordkalotten'.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Samene baserer sin identitet på gener, morsmål, personlige ønsker eller en kombinasjon av disse kriteriene.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

De samene jaktet i 'grupper'. Det var viktig for dem å slå seg ned i enighet. Det ble oppnådd med siida-systemet.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Årsaken var at samene trengte å flytte fra en plass til en annen for å bruke ressursene.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

Språk politikk: Samiske barn hadde undervisning i norsk
Jordbruks politikk: Norskstatsborgere som kunne norsk hadde mulighet til å kjøpe jord.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står at samene har mulighet til å utøve språket, samfunnslivet og kulturen sin.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk samerådet samarbeider for alle samene som bor i de fire land (Norge, Sverige, Finland og Russland)

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var en forbindelse mellom mennesker og gudene eller åndene. Han var en åndelig leder som kunne se i fremtiden. Han var også en helbrederen, gjort sosiale arbeider og en historie forteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var leder av en religiøse bevegelse som spredt
sundt i 1940.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tje- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun synes at dagens unge kaster bort tid i den tro at de har mye tid å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Kidults/twixters er beskrevet som en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker som vet ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med og uten forpliktelser.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Alle generasjoner har sitt eget handlingsmønster til å vokse opp den nye generasjonen, og de unge er blitt sånn på grunn av noe.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han innså at utdanning er viktig for livet sitt, og at

han studere for sin egen og ikke for noen andres skyld.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" gir man mulighet til å få hva som helst og alle drømmer skal gå i oppfyllelse.
2. Den perioden i livet som har største påvirkning på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som kidults og twixters for å beskrive unge mennesker i tju- og trettiårene.
4. Økte valgmuligheter er på grunn av økt individualisering.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, trenger han ikke å bekymre seg i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som sørger for de unge
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er dyktighet viktig / lagt vekt på.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret på grunn av denne usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at de store forventningene ofte skyldes de unge.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har bestemt å fortsette med studien sin.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handlen om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet lyrdd på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun lever.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til *(1)
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i *(2)
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

1) * hvordan livet skal bli.

2) * trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er flere ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

andre 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Siden oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Og flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere foretrekker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner til helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, store verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Dette halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å lage maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere hundre abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene sammen bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer på omkring i Oslo, og er allerede på utkikk i nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter vekt på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den enige jakten på lykken.

Det å ha et godt liv, er viktig for alle i verden. Mennesker jakter på lykken hver dag i livet sitt. Livets betydninger varierer fra en person til person. Det kan være avhengig av personlighet, livssituasjon, vanskeligheter osv. I denne stilen skal jeg forklare hva betyr et godt liv for meg, hvordan kan man oppnå lykken i min mening og hvilke feil måter bruker mennesker for å søke på lykken.

I verden finner vi to grupper av personene. Den første gruppen legger vekt på utdanning, arbeidsliv, lønn osv. De er opptatt av jobben sin, og de glemmer å slå håret ut. Det viktigste for dem er å ha et sikkert liv. Den andre gruppen legger vekt på reiseliv, god livsstil, venner, sosiale forholdene osv. Denne gruppen nyter livet på den beste måten. De trenger ikke noe livstrygghet. De to grupper jakter på den samme lykken på forskjellige måter. I min mening er det bedre å kombinere de to. For meg er det viktig å ha en god jobb, utdanning osv. Men det er også viktig for meg å ha gode sosiale forholdene og nyte livet.

Det er viktig at folk lærer seg å ta ansvar for livet sitt og vurdere hva er det

Do not write
in this space

viktigste for dem. Der står ikke noen fasit eller måte for å oppnå lykken, og gressen er alltid grønn på den andre siden. Lykken kan oppnås ved en balansert livstil uavhengig av livssituasjonene.

Mange pleier å misbruke ms, alkohol osv for å oppnå lykken. Andre er opptatt av karriere og familie at de har dårlige sosiale forholdene og gjemmer seg fra samfunnet. Både misbruk av stoff og ensomhet er like farlig. Det fører til ulykken.

Til slutt ville jeg understreke at det er viktig å være stabil/balansert i løpet av livet. Å være tilfredsstillende er den beste måten for å ha et godt liv. Man må ha et mål for livet, men man trenger ikke å være avhengig av målet sitt. Faktisk etter lykken i live en retning, isoleres man fra samfunnet på en måte eller en annen. Derfor er det nødvendig for man å nyte livet sitt i alle de forskjellige retningene.